

ΓΛΩΣΣΟΜΑΘΕΙΑ

ΟΡΙΣΜΟΣ

Γλωσσομάθεια, όπως φανερώνει και η ετυμολογία της λέξης, είναι η γνώση πολλών γλωσσών. Ο άνθρωπος μπορεί να διατείνεται ότι κατέχει μια γλώσσα, όταν είναι σε θέση να τη μιλά και να τη γράφει σωστά, γνωρίζοντας την προφορά, το λεξιλόγιο, τη σύνταξη και τους ιδιωματισμούς της. Η γλωσσομάθεια διαβαθμίζεται ανάλογα με τον σκοπό για τον οποίο μαθαίνει κανείς μια ξένη γλώσσα. Ο μαθητής, παρακολουθώντας μαθήματα κάποιας ξένης γλώσσας, πραγματοποιεί την πρώτη εξοικείωση με τη γλώσσα, ενώ ο φοιτητής ή ο επιστήμονας επιμένουν στην εκμάθηση κυρίως της σχετικής με την επιστήμη τους ορολογίας και όχι τόσο στο καθημερινό λεξιλόγιο. Απαραίτητη, επίσης, είναι η γλώσσα όχι μόνο της ομιλίας αλλά και της γραφής μιας γλώσσας.

Η μελέτη ξένων γλωσσών επιβάλλεται σήμερα λόγω:

1. Του οικονομικού ανταγωνισμού σε παγκόσμιο επίπεδο (άνοιγμα αγορών, οικονομικοί συνασπισμοί - ευρωπαϊκή ένωση, πολυεθνικές εταιρίες).
2. Της άμβλυνσης των αποστάσεων (οικουμενικότητα στην πληροφόρηση, συγκοινωνίες).
3. Της ύπαρξης παγκόσμιων κοινών προβλημάτων (οικολογικό, ναρκωτικά, υπερπληθυσμός).
4. Της ειδίκευσης (ανάγκη συνεργασίας των επιστημόνων, διεπιστημονικότητα).

ΘΕΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Η σπουδή ξένων γλωσσών, εκτός του ότι είναι αναγκαία, οδηγεί και σε θετικά αποτελέσματα, όταν φυσικά δεν μας παρασύρει σε αλλοτριωτικούς τρόπους ζωής, καθώς μέσω αυτής :

- Διευρύνεται το πνεύμα καθώς επαυξάνει η εμπειρία. Εμπλουτίζουμε τις γνώσεις και καλλιεργούμε την άγρυπνη περιέργεια. Αναπτύσσουμε την κριτική μας ικανότητα και τον προβληματισμό.
- Ικανοποιούμε με άξονα τη γλωσσομάθεια την ανάγκη για πολύπλευρη και σφαιρική πληροφόρηση – ενημέρωση. Ενισχύεται η δεκτικότητα σε νέες ιδέες και κατανοείται η γνωστική μας ανεπάρκεια. Συνειδητοποιούμε την ελλειπτικότητα και τη σχετικότητα των δικών μας απόψεων καθώς και του τρόπου ζωής μας. Το άτομο οδηγείται έτσι στην πνευματική τελείωση και στην ηθική πρόοδο και απομακρύνεται από το φανατισμό και τη χειραγώγηση.
- Η γλωσσομάθεια αποτελεί εφόδιο για επαγγελματική αποκατάσταση και επιτυχία.
- Δημιουργεί μια σειρά από νέα επαγγέλματα, όπως είναι οι δάσκαλοι ξένων γλωσσών, οι μεταφραστές, οι διερμηνείς και συμβάλλει στη μείωση της ανεργίας.
- Είναι απαραίτητη για να «επιβιώσουμε» στο σύγχρονο τρόπο ζωής (Η/Υ, Ιντερνέτ, δορυφορική τηλεόραση, διαφημίσεις).
- Αναπτύσσεται ο τουρισμός και τα ταξίδια καθιερώνονται ως μέσο ψυχαγωγίας.
- Νιώθουμε ασφαλείς και σίγουροι.
- Η γνώση ξένων γλωσσών ευνοεί την επικοινωνία των λαών, ενισχύει τον πολιτιστικό συγκρητισμό, αποτελεί το μέσο για γόνιμη επαφή, σύσφιξη των διεθνών σχέσεων, ουσιαστική αλληλεπίδραση των λαών και αντιμετώπιση ποικίλων προβλημάτων.
- Η μελέτη της γλώσσας του λαού αποκαλύπτει και τον τρόπο σκέψης του. Ο Γ. Μπαμπινιώτης σημειώνει «συλλαμβάνει, οργανώνει και εκφράζει διαφορετικά ο κάθε λαός τον κόσμο με τη γλώσσα του. Η κατανόηση όμως των άλλων λαών επιτρέπει την καλύτερη συνειδητοποίηση

των δικών μας ιδιαιτεροτήτων. Μέσα από τη σύγκριση μαθαίνουμε καλύτερα τη δική μας εθνική γλώσσα (σύγκριση λέξεων, γραμματική, συντακτικό) και την ιδιοτυπία του έθνους μας.

- Αναπτύσσονται οι επιστήμες, τα γράμματα (μεταφράσεις, μελέτη λογοτεχνίας), αντλούνται ερεθίσματα για πρωτοτυπία στην τέχνη.
- Ευνοούνται μέσω της γλωσσομάθειας οι οικονομικές συναλλαγές, αντλούμε πολύτιμη τεχνογνωσία, βελτιώνουμε το υπόβαθρο της οικονομίας, αναπτύσσουμε οικονομικούς κλάδους. Διευκολύνεται η διακίνηση των αγαθών, το εμπόριο και ο άνθρωπος ανταποκρίνεται στις απαιτήσεις της αγοράς.
- Μαθαίνουμε τον τρόπο σκέψης των άλλων λαών, γνωρίζουμε την ιστορία τους, αντλούμε πρότυπα για αυτοκριτική (ατομική και εθνική), ώστε να προκόψουμε και να ευημερήσουμε, αλλά και να αποφύγουμε ρατσιστικές τάσεις.
- Ο πολιτικός διάλογος μεταξύ των κρατών είναι περισσότερο εποικοδομητικός, διεκδικούμε καλύτερα τα δικαιώματά μας, προβάλλουμε τις θέσεις μας, ενισχύουμε την εθνική μας κυριαρχία.
- Διεισδύουμε στον ψυχισμό άλλων λαών, καλλιεργείται η οικουμενική συνείδηση, προωθείται επιτυχέστερα η ειρήνη.
- Απορρίπτουμε προκαταλήψεις, ωριμάζουμε ηθικά και προσεγγίζουμε περισσότερο την αλήθεια παρά την πλάνη.
- Εκτιμάμε καλύτερα τα δεδομένα της σύγχρονης τεχνολογίας και αντλούμε υλικό για οικονομική αναδιάρθρωση (επικοινωνίες, στρατηγική επιχειρήσεων).
- Επιλύει καθημερινά προβλήματα. Η παγκοσμιοποίηση της ζωής, απαιτεί επιστημονική, επαγγελματική οικονομική ενημέρωση.

ΑΡΝΗΤΙΚΑ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΑ

Όπως συμβαίνει με όλες τις δυνατότητες που προσφέρονται στον άνθρωπο, έτσι και η εκμάθηση των ξένων γλωσσών μπορεί να εγκυμονεί κινδύνους, όταν ο άνθρωπος προβαίνει σε κακή χρήση, όταν η ξένη γλώσσα απομακρύνει τον άνθρωπο από την πολιτιστική του ταυτότητα, όταν τον απορροφά σε τέτοιο βαθμό, ώστε να παραμελεί τη μελέτη και τη βίωση της ιδιαιτερότητας του τόσο ως ατόμου όσο και ως μέλους ενός έθνους. Κάτω από αυτές τις συνθήκες, η γλωσσομάθεια μπορεί να οδηγήσει σε :

- Γλωσσική εξάρτηση, δηλαδή άκριτη υιοθέτηση ξενόγλωσσων στοιχείων όπως μάνατζερ, ρεπό, που μας απομακρύνουν από τη γλώσσα μας και μας οδηγούν στη ραθυμία του πνεύματος και στην τυποποίηση του λόγου (συνθηματολογία). Οι ξένες λέξεις, άλλωστε, νοθεύουν το γλωσσικό μας πλούτο.
- Αλλοίωση των εννοιών «παράδοση», «πατρίδα», «ελληνισμός», «ελληνικότητα», λόγω του ότι η γλωσσομάθεια συμβάλλει στη δουλική μίμηση της κουλτούρας των άλλων λαών.
- Συμπλέγματα κατωτερότητας, αφού, καθώς η ξένη γλώσσα εξελίσσεται σε μόδα, υποβιβάζεται η ελληνική γλώσσα και η κουλτούρα μας.
- Διευκόλυνση του πολιτιστικού επεκτατισμού και της ετεροκατεύθυνσης – χειραγώγησης από ισχυρά κράτη. Η αλλοτρίωση ενός λαού πραγματοποιούνται και μέσω της γλωσσικής αλλοτρίωσης, δηλαδή της αποξένωσης από την ίδια του τη γλώσσα.
- Κλονισμό και περιθωριοποίηση των παραδοσιακών ηθικών αξιών (σεβασμός, μέτρο, λιτότητα, σεμνότητα).

- Ξενομανία και εγκλωβισμός στη μόδα (ενδυμασία, διασκέδαση). Ο μιμητισμός επεκτείνεται και στον ευρύτερο τρόπο ζωής.
- Γλωσσική «βαβέλ» και αλλοτρίωση στην επικοινωνία.
- Ετερόφωτη μάθηση χωρίς επεξεργασία.

Συμπέρασμα = όλα τα παραπάνω δεν ισχύουν όταν κινούνται σε λογικά επίπεδα. «δεν είναι ορθό να καταδικάζει κάποιος τη γλωσσομάθεια αλλά την ξενομανία, τη δουλοπρεπή στάση απέναντι σε μια ξένη γλώσσα ή την επιδεικτική χρήση της. Πρέπει να μαθαίνει κανείς ξένες γλώσσες χωρίς να εκφυλίζει τη δική του αλλά αφομοιώνοντας δημιουργικά τα ξένα στοιχεία ώστε να συνυπάρξουν με τη μητρική του γλώσσα χωρίς να την αντικαταστήσουν.